

راهبرد های حفاظتی در ساماندهی محله تاریخی باباطاهر - خرم آباد

صبا میردریکوندی* ، علی اصلاح چی

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر - saba.mir67@yahoo.com
دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر - ely.eslahchi@yahoo.com

چکیده:

محله ها و بافت های قدیم شهری همچون آئینه هایی شفاف هستند که در آن بخش بزرگی از فرهنگ جوامع نمایان می شود و بازتاب عوامل اجتماعی، اقتصادی، علمی و عوامل ارزشی و اعتقادی و نیز نوع روابط انسان ها در آنها دیده می شود. محله ها و فضاهای بازمانده از دوران گذشته، اگر چه از معضلات و مشکلات بسیار در رنج هستند اما هویت حقیقی و واقعی را در درون خود باز می شناسند. بنابراین نوعی نقش نگهدارنده ارزش ها و سنت های محلی را درآ است، که نمی توان نادیده گرفته شود و بر انگیزاننده ی اصلی برای احیا و زنده نگه داشتن آنها به شمار آید. در این مقاله تلاش شده است، روند حفاظت و ساماندهی محله تاریخی باباطاهر که از قدیمی ترین محلات شهر خرم آباد بوده و می توان گفت هسته اولیه شکل دهنده شهر خرم آباد می باشد با توجه به برداشت های میدانی و جنبه های تاثیر گذار بر محله (جدول SWOT) صورت گرفته است. به طور کلی هدف این مقاله دستیابی به قواعد و قوانین لازم برای ساماندهی محله باباطاهر است.

گردآوری مطالعات بر اساس شواهد میدانی و مطالعات اسنادی - کتابخانه ای با روش های توصیفی تحلیلی صورت پذیرفته است.

واژگان کلیدی: خرم آباد ، محله باباطاهر ، بافت تاریخی، حفاظت ...

مقدمه:

شهرهای ایرانی با تلفیق محلات مختلف، نمودی از وحدت را به نمایش گذارده اند که در آنها اقوام و گروه های گوناگون مذهبی و صنفی، در صلح و آرامش زندگی می کردند و در تعاملی پویا، نیازهای یکدیگر را مرتفع می ساختند. بافت های تاریخی شهرهای ایران، علی رغم تمام شکوه و عظمت خویش، به سبب عدم توجه و ارائه خدمات مناسب، دچار فرسودگی و ضعف هایی شده اند که آنها را در آستانه ی تهدیدات مختلف قرار داده اند که حیات این بافت ها را به خطر انداخته اند. فرسودگی یکی از مسائل مهم این بافت ها محسوب می شود که باعث بی سازمانی و عدم تعادل و تناسب آنها شده است. این آسیب ها باعث شده اند که نقش فرهنگی این بافت ها دچار ضعف شده و به افول حیات شهری آنها منجر شود. (حناچی و همکاران، ۱۳۸۶، ب)

موضوع مرمت بافت های دارای ارزش تاریخی و فرهنگی و انجام پروژه های طراحی شهری در آنها با دو چالش مواجه است: ۱. نگرش مبتنی بر توسعه ۲. نگرش مبتنی بر حفاظت (همان، پ)

در این نوشتار، روند حفاظت و ساماندهی محله تاریخی باباطاهر تشریح می شود. محله باباطاهر از قدیمی ترین محلات شهر خرم آباد بوده و می توان گفت هسته اولیه شکل دهنده شهر خرم آباد می باشد. این محله در طول دوران مختلف دچار تحولات کالبدی شده است. پس از انجام برداشت های میدانی لازم و سنجش جنبه های تاثیرگذار بر محله، نکات لازم برای روند حفاظت و ساماندهی این محله تهیه می گردد.

ضرورت حفاظت و مداخله در محله های تاریخی:

محله ها و بافت های قدیم شهری همچون آیینی هایی شفاف هستند که در آن بخش بزرگی از فرهنگ جوامع نمایان می شود و بازتاب عوامل اجتماعی، اقتصادی، علمی و عوامل ارزشی و اعتقادی و نیز نوع روابط انسان ها در آنها دیده می شود. محله ها و فضاهای بازمانده از دوران گذشته، اگر چه از معضلات و مشکلات بسیار در رنج هستند اما هویت حقیقی و واقعی را در درون خود باز می شناسند.